

ՔԱՐՈՉԽՈՍԱԿԱՆ

Տ. ԴԱՎԻԹ ԱԲԵՂԱ ՔԱՐԱՄՅԱՆԻ ՔԱՐՈՁԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(2 սեպտեմբերի 2007 թ.)

Սիրելի քույրեր և եղբայրներ,

Բնաբան անգամ այսօր խոսքիս չեմ ընտրել, քանզի քարոզ չէ, որ ուզում եմ խոսել, այլ օրվա խորհրդի շուրջ մտածումներս ձեզ հետ կիսել:

Հերթական կիրակին է այսօր, պարզ մի կիրակի, ու այս Սուրբ Տունը դարձյալ հոծ բազմությամբ է հեղեղվել, հարազատ դեմքեր, որ իրենց գրեթե ամենօրյա ներկայությամբ կարծես այս տաճարի անբաժան մասնիկն են դարձել, նաև ուրիշներ, որ թեև բազմիցս այստեղ այցի են եկել, բայց խրձով մոմ վառելուց ու ինքնագոհ անտարբերությամբ շուրջիններին նայելուց այն կողմ երբեք չեն էլ անցել, ու նաև մարդիկ, որ այսօր առաջին անգամ են այս հարկի ներքո հայտնվել ու հասկանալ ջանացող թափառող հայացքներն այս ու այն կողմ հառել:

Սովորության ուժով են քայլերդ քեզ այստեղ բերել, պարզապես այս առավոտ ուրիշ անելիք չունենալն է այստեղ գտնվելուդ պատճառը, թե՞ Էջմիածինը տեսնելու տարիներով փայփայած երագդ ես այսօր կյանքի կոչել: Սակայն բացատրություն չէ, որ փնտրում եմ այս պահին, այլ ուզում եմ, որ մոռանանք սակավ-ինչ մեր՝ այստեղ գտնվելու դրդապատճառն ու զգանք մի պարզ ճշմարտություն. մենք Աստծո Տանն ենք, Ս. Պատարագ է մատուցվում, իսկ օրը մեզ փոխանցելիք իր ուրույն խորհուրդն ունի, որն այս անգամ ամփոփված է հացի բազմացման հրաշքի՝ Մարկոս ավետարանչի պատումում:

Ունկնդիր եղանք, թե ինչպես Հիսուս հրաշագործ իր գործությամբ բազմացնում է հինգ նկանակն ու երկու ձկները և կերակրում ամբողջ օրն Իրեն ունկնդրող քաղցած մարդկանց մի սովար բազմության: Սակայն մարդկանց քաղցը հազեցնելու պարզ նպատակով չէ, որ հրաշագործեց մեր Տերը, այլ՝ մարդկային մեր իմացության առջև մի նոր ճշմարտություն բացելու համար: Ասելու, թե «Գնացե՛ք, աշխատե՛ք ոչ թե կորստյան ենթակա կերակրի համար, այլ այն կերակրի, որը մնում է հավիտենական կյանքի համար...» (Հովհ. Զ ((, ու միտքն իր բարձրակետին հասցնելով՝ պիտի հայտարարեր. «Ես եմ հացն կենաց» (Հովհ. Զ ((:

Սիրելիք, մեր կյանքն, իր ամբողջության մեջ դիտված, կարծես թե կերակուրի խելահեղ մի փնտրտուք է դարձրել: Կերակուր նախ՝ մեր ֆիզիկական գոյությունն ապահովելու և ապա՝ մեր հոգեմտավոր ու զգայական քաղցն ու ծարավը հազեցնելու համար: Անվերջ տքնում ու սպառում ենք, սակայն երբեք չենք հազեցնում, քանզի կերակուրն այդ առժամյա գոհացում է միայն ապահովում: Այդ է պատճառը, որ կերակուրին ի խնդիր մեր վազքը երբեք կանգ չի առնում: Ու այս վազքի իրարանցումի և խառնաշփոթի մեջ Տիրոջ ձայնը հազիվ թե լսելի է լինում. «Ես եմ կենաց հացը, ով դեպի Ինձ գա, քաղց չի զգա, և ով Ինձ հավատա, երբեք չի ծարավի» (Հովհ. Զ ((: Հասու եղե՞լ են երբևէ քեզ խոսքերն այս, թե՞ դու էլ առաքյալների պես տրտնջացել ես հոգնած. «Խիստ է այդ խոսքը. ո՞վ կարող է այն լսել» (Հովհ. Զ ((: Բսկապես, հոգնած ես, սիրելիս, ու տառապանք կա հայացքիդ մեջ. երևի նորից եկել ես Աստծուն ցավդ պատմելու ու մի քիչ էլ օգնություն խնդրելու: Սակայն մտքովդ երբեք չի՞ անցել, որ Աստված միայն ցավդ լսելու ու ցանկություններդ կատարելու մեջ չի վերջանում: Սուրբ հարկն այս, սիրելիս, սգավորների, դժբախտների ու հուսահատների հավաքատեղի չէ միայն: Աստված նախ և առաջ սեր է, ու եկեղեցին այս՝ այդ սիրով Աստ-

ծուն ու միմյանց կապված մարդկանց հաղորդություն, սեր, որ մեզ միևնույն մարմնի անդամները լինելու շնորհով է կապում: Արդյո՞ք քեզ Քրիստոսի մարմնի, այս մեծ ընտանիքի անդամն ես համարում, թե՞ մարմնից կտրված ձեռքի հոգեբանությամբ, հոգսերդ ու ակնկալիքներդ հոգումդ պահած, կողքինիդ անհաղորդ, ներաշխարհիդ մեկ անկյունն ես թաքնվել: Չէ՛, սիրելիս, մի՞թե մինչև հիմա դեռ չհասկացար, որ անհաղորդ միայնությամբ ապրել՝ մեղքի թագավորության քաղաքացի լինել է նշանակում, քանզի մեղք ու միայնություն, մեղք ու բաժանում, մեղք ու անտարբերություն գրեթե նույն իրողությունն են բնորոշում:

Իսկ Աստծո Որդին մարդեղացավ, մեզ նման մարդ դարձավ, որ մեղքով բաժանվածը դարձյալ միացնի, որ քո անհաղորդ գոյությունն իմաստավորի ու աստվածային սիրո թելերով քեզ շուրջիններիդ կապի, այնպես ամուր ու իրական, որ երբ եղբայրդ սայթաքի, նրա ցավից քո դեմքը ծամածովի...

Գուցե չափազանցված ու վերացական թվացին ոմանց այս խոսքերը, բայց մի՞թե վերացական է Ս. Պատարագին մեր մասնակցությունը, մի՞թե մտացածին՝ Քրիստոսի Կենդանարար Մարմնի և Արյան ճաշակումը: Միանշանակ՝ ո՛չ: Եվ անսուտ են նաև դարերով հնչել խոսքերը Նրա. «Ով ուտում է Իմ մարմինը և ըմպում Իմ արյունը, կրնակվի Իմ մեջ, և Ես՝ նրա մեջ» (Հովհ. 6 ((: Իսկ ինչպե՞ս կարող է Քրիստոսի մեջ բնակվող ու Քրիստոսի տաճար դարձածն այսօր ամուլ մենությամբ ու ծառից պոկված տերևի պես ապրել:

Քրիստոսով ապրողն իր մեջ կյանքի անսպառ աղբյուր ունի, խնդության ու մշտամնա ոգևորության կրակով է նրա արյունը եռում, սիրո հուրն է նրա հոգում անկեղ վառվում: Իսկ գիտե՞ք՝ ինչ կարող է անել աստվածային այդ սիրով կրակված հոգին, կա՞րարդյոք մարդկային մի արգելք, որ այդ սիրով միաբան մարդկանց ընթացքը խաթարի...

Ուրեմն, դուրս գանք կրիայի մեր պատյանից, քանդենք մեղքի քարերով մեր միջև բարձրացած պատն ու միմյանց հոգիներն իրար կապող Քրիստոսի կենսատու Արյամբ շաղախված կամուրջներ կառուցենք: Հակառակ դեպքում մեր մատուցած Պատարագները գեղեցիկ ու հուզառատ երգեցողության ժամեր կդառնան, ու եկեղեցիները մեր՝ արվեստի տներ: Քանզի Պատարագն իր ողջ իմաստով «Հաղորդություն» բառի մեջ է ամբողջանում, բարձրակետվում Մեր Տիրոջ Մարմնի և Արյան ճաշակմամբ, որ որպես կենդանության դեղ ու միության շաղախ՝ աննվազ լիությամբ մեզ է բաշխվում, որ, որպես ճշմարիտ կերակուր, «...իջնում է երկնքից և կյանք տալիս աշխարհին» (Հովհ. 6 33):

Ուրեմն, Կենաց Հացի ճաշակումն ու Կենդանության Բաժակի արբումն այսօր թող մեր մեջ վերածնի նոր մարդուն, որպեսզի նոր կյանքով լցված՝ «հեռու վանենք մեզանից հին մարդուն իր նախկին կենցաղով» (Եփես. Դ 22) և Տիրոջ խաղաղությունը մեր սրտերում առած՝ «նույն բանը խորհենք, նույն սերն ունենանք մեր մեջ և լիենք միաշունչ ու միախորհուրդ» (Փիլիպ. Բ 2). Ամեն: